

Rüstəmov Ceyhun Əkbəroğlu 1973-cü ildə Qəbələ şəhərində anadan olub. 1990-cı ildə orta məktəbi Qəbələ şəhərində bitirdikdən sonra Bakı İslam Universitetinə qəbul olub.

1994-cü ildə təhsilini davam etdirmək üçün Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi tərəfindən Liviyaya göndərilib. Beynəlxalq İslam Dəvəti Universitetində 3 il 6 ay təhsil aldıqdan sonra Azərbaycan baycına qayıdıb. Məktəbli aliyyətinə Bakı İslam Universitetinin Sumqayıt filialında müəllim olaraq başlayıb. 2003-cü ildə Qəbələ rayonuna imam təyin olunub. 2009-cu ildən etibarən İlahiyyat Məscidində imam vəziyyətində çalışır. 2014-cü ilin aprel ayından Qəbələ Bölgə Qazılığının yaranmasından sonra bölgə qazısı olaraq fəaliyyət göstərir.

İrfan: İslamda şəhidliyin fəzilət və dəyəri nədir?

Ceyhun Rüstəmov: İnsan doğulur, böyüyür boya-başa çatır, bir müddət həyatını sürdükdən sonra dünyasını dəyişir. Əslində ölüm yoxluq deyil, bu fani dünyadan əbədi dünyaya bir keçiddir. Hər canlı gec-tez bunu dadacaqdır. Vəsf etibarı ilə iki cür ölüm vardır: Birincisi, cahiliyyə ölümüdür ki, insan heç nəyi - ailəni, vətəni, torpağı, ümməti vecinə almadan yaşayır və ölüb gedir. Buna cahiliyyə ölüm deyilir. Vəsf etibarı ilə ikinci növ ölüm isə layiqli ölümüdür. Namusu, vətəni, torpağı, ailəsi uğrunda çalışaraq ölənlər layiqli ölümü dadanlardır. Birdə sırf Allahın kəlamını ucaltmaqdan ötrü, çalışaraq bu uğurda üzərinə gedilən ölüm var ki, bu da şərəfli ölüm, yeni şəhidlikdir. Şəhidlər Allah qatında diridirlər, şəhidlərin şəfaəti məqbuldur. Şəhidlər yuyulmadan, kəfənlənmədən dəfn olunurlar. Qurani-Kərimdə on beş yerdə şəhidlər haqqında məlumat verilir. Bu ayələrdən birində belə deyilir:

“Allah yolunda öldürülənlər (şəhid olanlara) “ölü” deməyin. Əksin, onlar (Allah dərğahında) diridirlər, lakin siz bunu dərk etmirsiniz”. (əl-Bəqərə 154)

Hz. Peyğəmbərin hədislərində şəhidliyin fəziləti barədə bir çox kəlam yer almaqdadır. Bu hədislərdən birində deyilir: *“Allah onun yolunda şəhid olana kəfildir”. Digər bir hədisdə isə “Qiyamət günü şəhidlər aldıkları yara ilə diriləcəklər. Yaralarından axan qandan müşk tərək”, - bu*

yurulur. Şəhidlikdə niyyət çox mühümdür. Belə bir hədisi-şərifdə:

“İnsan səmimiyyətlə şəhid olmağı arzulayarsa, yatağında ölsə belə Allahonu şəhidlər mərkəzinə yüksəldər”.

Şəhidin axan qanı günahlarının kəffarəsidir. Qul haqqı xaric, bütün günahları Allah tərəfindən bağışlanır. Səhabələr şəhid olmağın fəzilətini bildikləri üçün cihad meydanlarına can atardılar. Evləndiyi gecənin səhəri cihada səfərbərlik elan olunduğunu eşidərək, yuyunmağa belə fürsət tapmayaraq, Uhud döyüşünə qüslsüz gedən, şəhadətə can ataraq müşriklərlə vuruşaraq şəhid olan və sonra səmadan enən mələklər tərəfindən qüsl verilən Hz. Hanzala (r.a)-ın şəhidlik eşqi bütün müsəlmanlar tərəfindən bilinməkdədir.

- Vətənin uğrunda öldürülən nəfərlər necə, dini nöqteyi-nəzərdən şəhid sayılırlarmı?

-Alimlərimiz şəhidləri üç qrupa bölürlər. Onlardan biri dünya və axirət şəhididir. Yəni Allah yolunda sırf şəhid olanlardır.İkinci qrup isə dünya baxımından şəhid olanlardır. Bunlar başqa niyyətlərlə döyüşdə iştirak edənlərdir.Biz zahirən baxdığımız görə şəhid olduqlarını deyirik.Belələrinin niyyəti başqa olduğuna görə onlar dünya şəhidi sayılırlar.Üçüncü qrup şəhidlər isə axirət şəhidləridir. Bunlar zəlzələdə,taun xəstəliyindən həlak olanlar, malını,namusunu qoruyaraq həlak olanlar,vətəni uğrunda şəhid olanlar və digərləridir. Vətəni qorumaq naminə xalis niyyətlə döyüşərək, mübarizə apararaq canlarını verənlər də əlbəttəki, şəhiddirlər.

- Bəs bizim şəhidlərlə qarşı və zifətlərimiz nədir?

-Həzrət Peyğəmbərin həyatına baxanda şəhidlərə xüsusi sevgi bəslədiyini, onları xeyirlə yad etdiyini və arxada qoyu bətdikləri övladlarını himayəsinə götürdüyünü görürük.Bu bizim üçün örnək olmalıdır.Əgər biz bu torpaqda azad yaşayırıqsa, müstəqil dövlətimiz varsa,buna şükür etməliyik və bu baxımdan şəhidlərimizə borcluyuq. Onların bizə miras qoyduğu torpağa, bayrağa sahib çıxaraq onları yad etməklə məsuluq. Yaxın tarixə baxanda 20 Yanvar şəhidlərinin bizim üçün örnək olduğunu görürük.Bu şəhidlər haqqında daima yazmaq,onları yaşatmaq lazımdır. 20 Yanvar hadisəsi yetmiş ildən sonar bizim üçün azadlıq vəsiqəsi oldu. Bu azadlıq vəsiqəsini isə bizə öz həyatları naminə vətən,torpaq uğunda həlak olan şəhidlər təqdim etdilər. Hər birimizin borcudur ki,övladlarımıza,gələcək nəsillərə tariximizin şəhidlik dastanını təbliğ edək.